הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שא שב

וְלֹא חֲיִישִׁינַן שֶׁמָּא יָבֹא לִסְחֹט. כוְלֹא יִמְסֹר לַבַּלָּנִים, שֶׁהֵם חֲשׁוּדִים עַל הַסְּחִיטָה: **מט** לְמָטָר לְרַחֵץ
יָדָיו בַּנָּהָר בְּשַׁבָּת, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יוֹצִיאֵם עִם הַמַּיִם שֶׁעֲלֵיהֶם (קעו) חוּץ לַנָּהָר אַרְבַּע אַמּוֹת:
ג מיוֹצְאִים בְּפִשְׁתָּן סָרוּק וְצֶמֶר מְנֻפָּץ שֶׁבְּרָאשֵׁי (קעז) בַּעֲלֵי (לז) חֲטָטִין (פְּרוּשׁ, בַּעֲלֵי נְגָעִים). אֵימָתַי,
בִּזְמַן (קעח) *)שֶׁצְּבָעָן וּכְרָכָן, (קעט) * אוֹ שֶׁיָּצָא בָּהֶם שָׁעָה אַחַת מִבְּעוֹד יוֹם: **נא** (קפ) לְמָטָר לָצֵאת
בְּמִצְנֶפֶת שֶׁתּוֹלִים בַּצַּוָּאר לְמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַכָּה (קפא) בְּיָדוֹ אוֹ בְּזְרוֹעוֹ, וְכֵן (לה) בְּסַמַּרְטוּטִין (פְּרוּשׁ,
חֲתִיכוֹת בֶּגֶד בְּלוּי) (קפב) * הַכְּרוּכִים עַל הַיָּד אוֹ עַל הָאֶצְבַּע שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מַכָּה:

כ שָׁם בְּבָרַיְתָא. ל רַבָּנוּ יְרוּחָם (נחיב יב) בְּחֵלֶק י״ז. מ שַׁבָּת נ׳ (ע״א). *) פְּרוּשׁ בְּשָׁמָן. רַשׁ״י (ד״ה בומן שצבען בשמן) וְכֵן הָעִתּוּרִי הַבַּיִת יוֹסֵף (ד״ה תניא). נ כָּל בּוֹ (סי׳ לא) בָּשָׁם הָרַאֲב״ד וְכָתַב וּבִלְבַד שֶׁיָּצָא שָׁעָה אַחַת מִבְּעוֹד יוֹם.

א שַׁבָּת קמ״ז (ע״א).
ב לְפִרוּשׁ הַתּוֹסָפוֹת (שם ד״ה המנערו) וְהָרֹא״שׁ (פכ״ב סי׳ י) וְהָרַ״ן (סב. ד״ה כומתאי) וְשָׁאר פּוֹסְקִים בָּשָׁם רַבֵּנוּ תָּם (ספר הישר חלק החידושים סי׳ רפג).

שב דִּינֵי נְקוּבִי וְקִפּוּל הַבְּגָדִים בְּשַׁבָּת. ובו י״ג סְעִיפִים:

א אהַמְּנַעַר טַלִּית (פ) (א) חֲדָשָׁה (ב) שְׁחָרָה * בִּמְן הַטַּל שֶׁעָלֶיהָ, חַיָּב, שֶׁהַנְּעוּר יָפֶה לָהּ כְּמוֹ כְּבוּס.
* וְהוּא שֶׁמַּקְפִּיד * עָלֶיהָ שֶׁלֹּא בִּלֹּא נְעוּר. הַגָּהּ: וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁאָסוּר לְנַעֵר בֶּגֶד שֶׁנָּשַׁר בַּמַּיִם אוֹ

בַּאֵר הֵיטֵב

שֶׁיִּחְשְׁדוּהוּ שֶׁעוֹשֶׂה אִסּוּר דְּאוֹרָיְתָא אִסּוּר בְּחַדְרֵי חֲדָרִים, עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק נו):
ג (לז) **חֲטָטִין.** שֶׁמַּגִּיחִין פְּשָׁתִים שֶׁיָּצָא נִרְאֶה כְּשָׂרוֹ: **נא** (לה) **בְּסַמַּרְטוּטִין.** הֵיינוּ שֶׁיָּצָא בָּהּ שָׁעָה אַחַת מִבְּעוֹד יוֹם. טַ״ז (ס״ק כט). וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק סב). כָּתַב אֲפִלּוּ לֹא יָצָא בָּהּ שָׁעָה אַחַת מִבְּעוֹד יוֹם, עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן סָעִיף כ״ב. וּבְתְשׁוּבוֹת דִּבֵּר שְׁמוּאֵל סִימָן מ״ח הוֹרָה צַד אִסּוּר לָצֵאת בְּשַׁבָּת בְּאוֹתָם כֵּלִים שֶׁמְּשִׁימִים בְּרַגְלֵיהֶם רוֹכְבֵי

בֵּאוּר הֲלָכָה

שֶׁדָּרֵךְ לְהַנִּיחַ בַּתַּנּוּר לְהִתְחַלֵּחַ, וְכַדְּאִיתָא בְּמַשְׁנָה שָׁם (כז:), **וּבִקְרֵט אִסּוּר בְּשׁוּל בְּוַדַּאי שֶׁיֵּשׁ בְּכָל הַבְּגָדִים.** וְעַיֵּן בְּסִימָן ש״ב סָעִיף ט׳ בְּבֵאוּר הֲלָכָה דְּבּוּר הַמַּתְחִיל מַתָּר:

ג * **אוֹ שֶׁיָּצָא בָּהֶן וְכוּ׳.** עַיֵּן בְּמַשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק קעט) **מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ דִּלְעִנְיַן טַלְטוּל מָתָר אַף בְּשֶׁחֹשֶׁךְ. וּלְעִנְיַן לָצֵאת,** עַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף דָּוֶה תָּלְיָא בְּשִׁשָּׁה
הָרִאשׁוֹנִים, דְּלִהְרֹא״שׁ (פ״ד סי׳ ח) וְתוֹסָפוֹת (נ. ד״ה ואם) מָתָר, וְלָרַ״ן (כג. ד״ה תניא) וְרַבֵּנוּ יוֹנָה (הובא בר״ן שם) וְהָרַשְׁבָּ״א (נ. ד״ה ורב אסי) הַמּוֹבָא בְּבֵית יוֹסֵף בְּסִימָן ש״ח (ד״ה וכן פשתן סרוק) אָסוּר, מְשׁוּם דְּלֹא מוֹכְחֵי מִלְּתָא, וּמֵחֲזִי כְּמוֹצִיא בְּכִשְׁכָּשׁ. וְכָתַב הַגְּרַ״א (סנ״א), דְּגַם דַּעַת הָרַמְבַּ״ם (פי״ט מה״ש) הוּא כֵּן. וְדַע דְּהַבַּיִת יוֹסֵף (ד״ה תניא) כָּתַב בְּשֵׁם הַתּוֹסָפוֹת (שם), דְּלְאוֹ דַּוְקָא יָצָא בָּהֶן שָׁעָה אַחַת מִבְּעוֹד יוֹם, דְּהוּא הַדִּין אִם יָשַׁב בָּהֶן. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרַ״א בְּסִימָן ש״ח סָעִיף כ״ד, שֶׁכָּתַב דִּלְדַעַת אֵלּוּ הָרִאשׁוֹנִים הַמְּחַמִּירִין דְּלֹא מְהָנֵי חֲשִׁיב, [ג]הוּא הַדִּין דְּלֹא מְהָנֵי יָשַׁב לְעִנְיַן הוֹצָאָה:
נא * הַכְּרוּכִים עַל הַיָּד. עַיֵּן בְּמַשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק קפב) **מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּשֵׁם הַמָּגֵן אַבְרָהָם וְאֵלִיָּה רַבָּה,** וְכֵן בְּחַיֵּי אָדָם (ח״ב כלל נו ס״ח) הֶעְתִּיק לְעִנְיַן סַמַּרְטוּטִין דְּלֹא חֲשִׁיבִי לְהָקֵל. וְהַגְּרַ״א כָּתַב דִּלְדַעַת הַמְּחַבֵּר בְּסָעִיף זֶה הַפָּרֹט זֶה, הוּא לְפִי שֶׁשַּׁת שְׁאָרֵי הָרִאשׁוֹנִים דְּלְעִנְיַן שֶׁיְּהֵא נֶחְשָׁב כְּמִלְבּוּשׁ לְעִנְיַן הוֹצָאָה לֹא בְּעִנְיַן שֶׁיֵּצֵא בָּהֶן שָׁעָה אַחַת מִבְּעוֹד יוֹם, וְהַגְּמָרָא שֶׁהִזְכִּירוּ לְעִנְיַן פְּקוּרִין, הוּא מְשׁוּם דְּבִלְאוֹ הָכִי אָסוּר מְשׁוּם טַלְטוּל. וְאִם כֵּן הַמְחַבֵּר שֶׁהִזְכִּיר פָּרָט זֶה בְּסָעִיף נ׳ שֶׁהוּא מַעְתִּיק בְּזֶה לָשׁוֹן הָרַמְבַּ״ם (פי״ט הט״ז) שֶׁסְּבִירָא לֵיהּ דְּהַגְּמָרָא מְיֵירֵי לְעִנְיַן הוֹצָאָה, וְכֵן הִשְׁמִיטוּ, סוֹתֵר בְּזֶה דִּבְרֵי עַצְמוֹ, וּלְפִי זֶה בְּוַדַּאי אֵין לְהָקֵל בָּזֶה נֶגֶד שִׁטַּת רַשׁ״י (נ. ד״ה בומן שצבען) וְהָרַמְבַּ״ם (שם) וְרַבֵּנוּ יוֹנָה (מובא בר״ן) וְהָרַ״ן (כג. ד״ה תניא) וְהָרַשְׁבָּ״א (נ. ד״ה ורב אסי), דְּכֻלָּם בְּחַדָּא שִׁיטְתָּא קָיְמִי דְּסֹתָם הָאִסּוּר הוּא מְשׁוּם הוֹצָאָה, וְגַם בְּעִנְיָנֵנוּ בְּעִנְיַן שֶׁיֵּצֵא בָּהֶן שָׁעָה אַחַת מִבְּעוֹד יוֹם, [ג]וּמִכָּל מָקוֹם לְמַעֲשֶׂה צָרִיךְ עַיִן אַחֲרֵי שֶׁהִמְחַבֵּר סָתַם בָּזֶה לְהָקֵל:
א * מִן הַטַּל שֶׁעָלֶיהָ. כָּתַב בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק א) **בְּשֵׁם אֲגֻדָּה** (סי׳ קפג) **דְּהוּא הַדִּין שָׁלֹג. וְנִרְאֶה לִי דְּאִם עֲדַיִן הַשָּׁלֹג לֹא נָמַס כְּלָל מָתָר,** דְּהוּא כְּעֵין נוֹצוֹת הַמְבֹאָר לְקַמָּן בְּהַגָּ״ה, מְשׁוּם דְּעוֹמְדִין מִלִּמְעָלָה וְלֹא נִכְנָסִין בְּתוֹכוֹ, **אַךְ יִזָּהֵר לְנַעֵר בְּקַל, דְּאִם הָיָה נָמַס קְצָת וְלֹא מִינַּעֵר, לֹא יָפֵל כִּי אִם מִמְּשׁוּת הַשָּׁלֹג הָעוֹמֵד מִלְּמַעְלָה.** וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּמַשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ד) בְּשֵׁם הַשְּׁלְטֵי גִּבּוֹרִים:
* **וְהוּא שֶׁמַּקְפִּיד.** הַטַּעַם, דְּעַל יְדֵי זֶה מִקְרֵי יְפוּי בְּהַבָּגֶד, **וְאִם מְנַעֵר בְּשָׁבִיל אַחֵר, וְהוּא מַקְפִּיד וְהָאַחֵר אֵינוֹ מַקְפִּיד, לְכָאוֹרָה יֵשׁ לְהַחְמִיר,** כֵּיוָן דְּלַהַמְנַעֵר הֲרֵי יְפוּי וְהוּא עוֹשֶׂה הַפְּלָאָה, **דַּיָּשׁ לִדְחוֹת,** כֵּיוָן דְּהַבָּגֶד אֵינוֹ מִתְיַפֶּה לְבַעַל הַבָּגֶד לֹא חֲשִׁיבָא מְלָאכָה. וְאָפְשָׁר דָּזֶה הָיָה הַמַּעֲשֶׂה בְּכוּמְתָא דְּרַב יוֹסֵף, עַיֵּן שָׁם בְּאֵלִיָּה קמ״ז (ע״א), וּלְפִיכָךְ הָיָה אֲבֵי מְחַסֵּם לְמֵיתְבֵהּ לֵיהּ, וְרַב יוֹסֵף הָשִׁיב דְּמָתָר דְּאִזְלִינַן בָּתַר בַּעַל הַבָּגֶד. **וְכֵן אִם הָיָה לְהַפּוּךְ הוּא אָסוּר לְפִי זֶה, וְצָרִיךְ עִיּוּן:**
* **עָלֶיהָ.** הָנֵה בְּגְּמָרָא קמ״ז (שם) אִיתָא אָמַר רַב הוּנָא הַמְנַעֵר טַלִּיתוֹ בְּשִׁבְּתֵי טַלִּית לָהּ בְּהּ. וְלֹא אָמְרִן אֶלָּא בְּאוּכְמֵי, אֲבָל בְּעִתְּרֵי לֵית לָן בְּהּ. וְהוּא דְּקָפִיד עֲלַיְיהוּ. עוֹלָא אֵיקְּלַע לְפוּמְבְּדִיתָא, חֲזָא לְרַבָּנַן דְּקָא מְנַפְּצֵי גְּלִימֵיהוּ, אֲמַר קָא מְחַלְּלֵי רַבָּנַן שַׁבְּתָא, אֲמַר לְהוּ רַב יְהוּדָה נְפוּצוֹ לֵיהּ בְּאֵפֵיהּ אֲנַן לָא קָפְדִינַן מִידִי, עַד כָּאן לְשׁוֹן הַגְּמָרָא. וְהִנֵּה מִלְּשׁוֹן הַגְּמָרָא דְּקָפִיד מַשְׁמַע לְכָאוֹרָה, דְּאֲפִילּוּ בְּחַדְתֵּי וְאוּכְמֵי לֹא אָמְרִינַן מִסְּתָמָא הוּא מַקְפִּיד עֲלֵיהֶם, אֶלָּא דְּוַקָּא בְּיָדוּעַ שֶׁקָּפִיד, וְכֵן מוּכָח מִמָּגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ב׳ שֶׁהֵיכָה מְפֹרָשׁ כֵּן, אֲבָל אִם כֵּן קָשֶׁה מַאי טַעְמָא דְּעוֹלָא דְּהֵיכָא אוֹמֵר בְּפִשִׁיטוּת עַל הָרַבָּנַן

שַׁעַר הַצִּיּוּן

הַתַּנּוּר בַּקַּאכְלִי״ן בְּמָקוֹם שֶׁהַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ, הַאי לִישָׁנָא דִּלְשִׁטְחֵהּ לְאוֹ דַּוְקָא וְכֵן שְׁכָתְבְנוּ בְּשׁוּל הַיָּבֵשׁ: (ס״ק הי״ב) **מה** (רל) אַף טַעְמוֹ הוּא, מְשׁוּם דְּסָתְמוֹ הוּא דָּבָר שֶׁאֵין מַקְפִּיד עַל מְיַמְיוּ: **מט** (רמו) אֲחֵרוֹנִים. **נ** (רמו) חִדּוּשֵׁי מַהֲרַשָׁ״ל (נ. ד״ה בומן שצבען):

(רל) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק א):
א (פ) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים וְהָרִחְיצָה בָּזֶה **לֹא מַעֲלָה וְלֹא מוֹרִיד** וְלֹא כְּמוֹ בְּסָעִיף ג׳ דִּלְקַמָּן [פְּרֵי מְגַדִּים (א״א סק״א)]: **(ג)** בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומה שכתב והרא״ש):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו״ע הרב (ס״ס) הִתִּיר רַק לְחָבִיאוֹ לְבֵיתוֹ מִפְּנֵי שֶׁאִם נֹאסוֹר לוֹ לְהָבִיאוֹ לְבֵיתוֹ הֲרֵי אָנוּ אוֹסְרִים לְהִסְתַּפֵּג שֶׁאִי אֶפְשָׁר לוֹ לְהַפְקִירוֹ וּלְהַנִּיחוֹ בְּבֵית הַמֻּרְחָץ. **ב]** וּבשו״ע הרב (סי׳ שח סנ״ז) כָּתַב: לְצֵאת בָּהֶם לִרְשׁוּת הָרַבִּים יֵשׁ אוֹסְרִין וְכֵן אֵלָּא אִם כֵּן הִנִּיחַ בָּרִאשׁוֹנָה פַּעַם אַחַת מִבְּעוֹד יוֹם. וּמִבּוֹאר שֶׁלְּדַעַת הָאוֹסְרִים מֻתָּרִים לִבְישָׁה בְּעֵרֶב שַׁבָּת אַע״פ שֶׁלֹּא יָצָא בָּהֶם. **ג]** וּבשו״ע הרב (סס״ג) סָתַם כְּהשו״ע, וּמִבּוֹאר דַּעְתּוֹ שֶׁאֵין צָרִיךְ שֶׁיֵּצֵא בָּהֶם שָׁעָה אַחַת מִבְּעוֹד יוֹם.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

שֶׁיָּרְדוּ עָלָיו (ג) *גְּשָׁמִים, א]וְדָוְקָא בְּבָגֶד (ג) (ד) חָדָשׁ שֶׁמְּקַפִּיד עָלָיו (כל בו (סי' מ)). *יֵשׁ אוֹמְרִים (ה) דְּאָסוּר לְנַעֵר בָּגֶד

בֵּאוּר הֵיטֵב

(ג) **חָדָשׁ.** לְפִי שֶׁמִּתְקַצֵּר בַּמַּיִם, וְאָסוּר זֶה שֶׁיֵּשׁ בְּכָל הַבְּגָדִים בֵּין שָׁחוֹר בֵּין שְׁאָר צְבָעִים. סֵפֶר הַזִּכְרוֹנוֹת (זכרון ט, מלבן), **צֵין עוֹלַת תָּמִיד** (סק"ג):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

שֶׁמְּקַפִּיד עָלָיהָ הַטַּעַם דְּאָז חֲשִׁיבָא הַנַּעוּר כְּמוֹ הַכִּבּוּס, אֲבָל אִם אֵין דַּרְכּוֹ לְהָקְפִּיד וְלוֹבְשׁוֹ לִפְעָמִים בְּלִי נִעוּר, מֻתָּר לְנַעֵר (ג) אַף לְכַתְּחִלָּה: **(ג) גְּשָׁמִים וְכוּ'.** וּבָזֶה (ד) אֵין חִלּוּק בֵּין שָׁחֹר לִשְׁאָר צְבָעוֹנִים כְּמוֹ בְּטַל לְעֵיל, דְּדָוְקָא שָׁם שֶׁהוּא מוּעָט אֵין מְקַפִּיד לְנַעֵר אֶלָּא בְּאֶכְמֵי, אֲבָל בְּכָאן שֶׁהַמַּיִם מְרַבִּין הַדֶּרֶךְ לְהַקְפִּיד לְנַעֵר בְּכָל הַבְּגָדִים, וְיֵשׁ בָּזֶה מִשּׁוּם סְחִיטָה: **(ד) חָדָשׁ שֶׁמְּקַפִּיד עָלָיו.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר (ה) דְּמִסְתָּמָא הוּא מְקַפִּיד עָלָיו לְנַעֵר, לְפִי שֶׁמִּתְקַצֵּר עַל יְדֵי מַיִם. וַאֲפִלּוּ אִם הַבֶּגֶד יָשָׁן, צָרִיךְ לְזָהֵר מִלְּנַעֲרוֹ מִן הַמַּיִם בְּחֹזֶק בְּעִנְיָן שֶׁיָּבוֹא לִידֵי סְחִיטָה בְּאוֹתוֹ הַנַּעוּר, כֵּיוָן שֶׁכְּשֶׁהֶבֶגֶד בָּלוּעַ מִמַּיִם הוּא נִסְחָט יָפֶה עַל יְדֵי הַנַּעוּר [שְׁלְטֵי גִּבּוֹרִים (סב. אות ב), וְהֶבְיאוֹ הָאֶלְיָה רַבָּה (סק"ג)]: **(ה) דְּאָסוּר לְנַעֵר.** הוּא עַד"ש (קמז. ד"ה המנער) וְסִיעָתוֹ, דְּסָבְרֵי דְּהָא דְּאָמְרִינַן בְּגִמָּרָא אָמַר רַב הוּנָא הַמְנַעֵר טַלִּיתוֹ בְּשַׁבָּת חַיָּב חַטָּאת דְּהַיְנוּ כְּשֶׁמְּנַעֵר טַלִּיתוֹ מִן הָאָבָק וְהָעָפָר שֶׁנִּבְלַע בּוֹ, וְחַיָּב מִשּׁוּם מְלַבֵּן. (ו) וְדָוְקָא בְּחָדְתֵּי וּבְאֶכְמֵי, אֲבָל בְּעַתִּיקֵי אוֹ בְּחוֹרֵי וְסוּמְקֵי לֵית לָן בָּהּ כְּמַאֲרָ שָׁם, וּכְמוֹ לְעֵיל לְעִנְיַן טַל, וְכוֹנַנְתָּ הֶרֶב נַמֵּי דַּוְקָא בְּחָדְתֵּי וּבְאֶכְמֵי, וְהַאי דְּנָקֵט בִּלְשׁוֹן אִסּוּר, לְאַשְׁמְעִינַן דְּאִם אֵינוֹ מַקְפִּיד אֲפִלּוּ אִסּוּרָא לֵית בָּהּ:

בֵּאוּר הֲלָכָה

דְּקָא מְחַלְּלֵי שַׁבָּתָא, וּבִשְׁלָמָא חָדְתֵּי וְאוּכְמֵי רָאָה עוֹלָא, אֲבָל מְנָא יָדַע דְּקָפְדֵי. וְגַם דִּבְרֵי רַשׁ"י שֶׁפֵּרֵשׁ עַל הָא דְּאָמַר אֶלָּא בְּאוּכְמֵי, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, אֶלָּא בְּאוּכְמֵי, שֶׁהָאָבָק מְקַלְקֵל מַרְאִיתָהּ וְקָפִיד עָלֶיהָ, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. מֻקְשֶׁה מְאֹד לְפִי זֶה, דְּלְמַאי בְּעִינַן אוּכְמֵי, הָא אֲיֵרֵי בְּיָדוֹעַ שֶׁקָּפִיד, וְעַל כָּרְחָךְ אָנוּ צְרִיכִין לְפָרֵשׁ דְּהָא דְּקָאָמַר וְהוּא דְּקָפִיד הַיְינוּ לְמַעוּטֵי הֵיכָא דְּלֹא קָפִיד; אֲבָל בִּסְתָמָא אָמְרִינַן דְּבַחֲדָתֵי וְאוּכְמֵי קָפִיד הוּא, מִפְּנֵי שֶׁהָאָבָק מְקַלְקֵל מַרְאִיתָהּ, וְעַל כֵּן אֲתֵי שַׁפִּיר מַה דְּהֵיכָא אוֹמַר עוֹלָא עֲלֵיהֶם דְּקָמְחַלְּלֵי שַׁבָּתָא, דְּהֵיכָא סוֹבֵר כֵּיוָן דְּגִלֵּימֵי אוּכְמֵי הֲוֵי כִּדְפָרֵשׁ רַשׁ"י (שם ד"ה קמחללי) מִסְתָּמָא קָפְדֵי עֲלֵיהֶן, וְעַל זֶה הֵשִׁיב רַב יְהוּדָה אֲנַן לֹא קָפְדִינַן, רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁאֵין דַּרְכֵּנוּ לְהַקְפִּיד עַל זֶה, דְּאָנוּ לוֹבְשִׁין כַּמָּה פְּעָמִים בְּלִי נִעוּר, וְעַל כֵּן מְתִירִי אַף בְּאוּכְמֵי. וְכֵן בְּאַבֵּי דַּהֲוָה קָמְחַפֵּס לְמֵיחֲבִיף לְרַב יוֹסֵף, עַיֵּן שָׁם בַּגְּמָרָא, הָיָה גַּם כֵּן מִטַּעְמֵיהּ דְּעוֹלָא, וְרַב יוֹסֵף הֵשִׁיב לוֹ אֲנַן לֹא קָפְדִינַן מִידִי, כְּמוֹ שֶׁהֵשִׁיב רַב יְהוּדָה לְעוֹלָא. וּלְפִי זֶה הָרוֹצֶה לְנַעֵר טַלִּיתוֹ שֶׁהִיא חֲדָשָׁה וְאוּכְמָא, אֵין מַקְפִּיד אֶלָּא אִם כֵּן בְּיָדוּעַ לוֹ שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לְהַקְפִּיד תָּמִיד עַל זֶה, וּכְלֹא בְּדָבָר יְהוּדָה. וּמַה שֶּׁכָּתַב הַטּוּר וְאִי בְּצֵיר חַד מַהֲנֵי שְׁרִי, גַּם כֵּן יֵשׁ לְסַיֵּעַ כֵּן. וּבְכָל זֶה לֹא רָצִיתִי לְסָמֹךְ עַל דְּקִדּוּקָנוּ הַנַּ"ל, וְחִפַּשְׁתִּי בְּסִפְרֵי רִאשׁוֹנִים וּמָצָאתִי בָּעֲזָרַת ה' שֶׁכֵּן מוּכָח מִדִּבְרֵיהֶם דְּמַה שֶּׁאָמַר **בְּגִמָּרָא וְהוּא דְּקָפְדֵי עֲלֵיהוּ, אֵינוֹ רַק לְמַעֵט הֵיכָא דְּלֹא קָפְדֵי, אֲבָל בִּסְתָמָא כֵּיוָן דְּחָדְתֵּי וְאוּכְמֵי הוּא אָסוּר,** דְּזֶה לְשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם פֶּרֶק י' מֵהִלְכוֹת שַׁבָּת (לאוין סה), שָׁנָה לְשׁוֹנוֹ, אָמְרִינַן בְּפֶרֶק חֲבִית, הַמְנַעֵר טַלִּיתוֹ בְּשַׁבָּת חַיָּב חַטָּאת, וְאוֹקְמִינַן בְּחָדְתֵּי וְאוּכְמֵי דְּקָפִיד עֲלֵיהֶן, דְּהַיְנוּ כְּמַלְבֵּן, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. הֲרֵי מוּכָח דְּמְפָרֵשׁ כְּדִבְרֵינוּ. [וְהַן אֱמֶת שֶׁרָאִיתִי בְּחִדּוּשֵׁי מֹהֲרַשָׁ"ל (על הסמ"ג) שֶׁפֵּרֵשׁ שָׁצְרִיךְ לוֹמַר וְקָפִיד עֲלֵיהֶן, אֲבָל קָשֶׁה מְאֹד לְשַׁבֵּשׁ כָּל הָרִאשׁוֹנִים שֶׁכָּתְבוּ כֻּלָּם בְּלִשּׁוֹן הַזֶּה, וְכֵן בְּסֵפֶר יְרֵאִים לְהָרֹב אֶלְיעֶזֶר מִמֵּץ (סי' רעד) שֶׁמְּפָנֵּי נוֹבַע כָּל לְשׁוֹן הַסְמַ"ג (שם) בְּעִנְיַן הַזֶּה, כְּתוּב גַּם כֵּן דְּקָפִיד עֲלֵיהֶן], וּבְסֵפֶר יְרֵאִים לְהָרֹב אֶלְיעֶזֶר מִמֵּץ (שם) וּבִשְׁבָּלֵי הַלֶּקֶט (סי' קט) וּבְכֹל בּוֹ (סי' לא) וּבְמָרְדְּכִי סוֹף פֶּרֶק חֲבִית (סי' תמד) כֻּלָּם כְּתְבוּ בְּהֶדְיָא כִּלְשׁוֹן הַסְמַ"ג. וּמוּכָח מִזֶּה שֶׁפֵּרְשׁוּ כֻּלָּם הַסוֹגְיָא כְּדִבְרֵינוּ, דְּמִסְתָּמָא קָפִיד, וּבְמוֹ שֶׁהוֹכַחְנוּ מִלְּשׁוֹן רַשׁ"י, וְהָא דְּקָאָמַר וְהוּא דְּקָפִיד הַיְינוּ לְמַעוּטֵי הֵיכָא דְּלֹא קָפִיד. **וְאֶפְשָׁר עוֹד לְפִי זֶה, דְּאִם יָדוּעַ שֶׁאֵפְלוּ ב]בְּחִירֵי וְסוּמְקֵי גַּם כֵּן דַּרְכּוֹ לְהַקְפִּיד שָׁלֹא לְלָבְשָׁן בְּלֵי נִעוּר, יִהְיֶה אָסוּר גַּם שָׁם לְנַעֵר, וְלֹא שְׁרֵי הַגְּמָרָא אֶלָּא בְּמִסְתָּמָא.** וּבָזֶה אֶתֵּי שַׁפִּיר דִּבְרֵי רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (שם ד"ה אמר) [שֶׁיֵּצָא כָּעֵת לְאוֹר סְבִיב הַשַּׁ"ס] לְהַמְעִין בּוֹ הַיֵּטֵב, דְּבְלָאוֹ הָכִי מְקַשִּׁים מְאֹד שֶׁסּוֹתֵר אֶת עַצְמוֹ, עַיֵּן שָׁם, וּמִמֵּילָא מוּכָח מִינֵּיהּ גַּם כֵּן כְּדִבְרֵינוּ דִּבְחָדְתֵּי וְאוּכְמֵי אִמְרִינַן דְּמִסְתָּמָא דַּרְכּוֹ לְהַקְפִּיד. **וְדַע עוֹד, דְּמִפָּרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל שֶׁהֲבָאנוּ לְמַעְלָה הָאִיר ה' עֵינַי וְהֶבַנְתִּי אֶת דִּבְרֵי בַּעַל הֲלָכוֹת גְּדוֹלוֹת** [וְהוּבְאוּ דִּבְרָיו בְּמַגֵּן אַבְרָהָם (סק"ה)], **דְּהִנֵּה בְּבַעַל הֲלָכוֹת גְּדוֹלוֹת כָּתַב וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, מְנַעֵר אָדָם טַלִּיתוֹ כְּדֶרֶב יְהוּדָה. יֵשׁ לוֹ זֶרַע פִּשְׁתָּן אוֹ תַּבְשִׁיל עַל כְּסוּתוֹ, מֻתָּר לְקַלְפוֹ** [וְהוּבְאוּ דִּבְרָיו בְּמַגֵּן אַבְרָהָם (סק"ה)], וְלִכְאוֹרָה מֵאֵין יָצָא לוֹ לְבַעַל הֲלָכוֹת גְּדוֹלוֹת הַדִּין דְּזֶרַע פִּשְׁתָּן, וְלָמָּה סָמַךְ אוֹתוֹ לְנַעֵר מְנַעֵר, אֲבָל לְפָרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל הַנַּ"ל, שֶׁהַנָּה הַמְנַעֵר שָׁם יִרְאֶה שֶׁהוּא מְפָרֵשׁ מַה דְּאָמַר בַּגְּמָרָא חֲזָא טָלֵא עֲלֵיהּ הֵיינוּ דָּבָר טָנוּף [וְכֹהֲאי גַּוְנָא מְפָרֵשׁ בַּמְּאִירִי (שם ד"ה המנער) וּבְחִדּוּשֵׁי הָרַ"ן (שיטה לר"ן שם ד"ה המנער) שֶׁיָּצָא מִקְּרוֹב לְאוֹר], וְזֶהוּ כּוֹלֵל כָּל דָּבָר שֶׁמְּשַׁנֶּה בּוֹ הַבֶּגֶד, וְעַל זֶה הֵשִׁיב לוֹ רַב יוֹסֵף נְפוֹץ וּשְׁרֵי, מִשּׁוּם דַּאֲנַן לֹא קָפְדִינַן. וּמִזֶּה יֵאִירוּ דִּבְרֵי בַּעַל הֲלָכוֹת גְּדוֹלוֹת, שֶׁמִּתְּחִלָּה כָּתַב דְּמֻתָּר לְנַעֵר טַלִּיתוֹ כְּדֶרֶב יְהוּדָה, וְהַיְינוּ מִשּׁוּם דַּאֲנַן לֹא קָפְדִינַן, וְאַחַר כָּךְ רָמַז בְּדִינוֹ עַל הַמַּעֲשֶׂה דְּאַבֵּי וְרַב יוֹסֵף הַמְּבֹאָר בְּגִמָּרָא, **וּלְפִי זֶה כָּל טַעַם הַהֶתֵּר בָּזֶה, הוּא גַּם כֵּן רַק מִשּׁוּם דַּאֲנַן לֹא קָפְדִינַן כְּמוֹ לְעִנְיַן נְעוּר טַלִּית, נִמְצָא לְפִי זֶה שֶׁאִם הוּא אִישׁ שֶׁהוּא מַקְפִּיד שֶׁלֹּא לְלָבְשׁוֹ כָּל זְמַן שֶׁלֹּא יִקָּלֵף מִמֶּנּוּ הַזֶּרַע פִּשְׁתָּן אוֹ הַתַּבְשִׁיל שֶׁנִּתְיַבֵּשׁ עַל בְּגָדָיו, יִהְיֶה אָסוּר גַּמּוּר אַף לְדִבְרֵי בַּעַל הֲלָכוֹת גְּדוֹלוֹת שֶׁלֹּא לְקַלְפוֹ בְּשַׁבָּת, וְדֵינוֹ מַמָּשׁ כְּכָל פְּרָטָיו כְּמוֹ לְעִנְיַן נְעוּר מִן הַשַּׁל,** דְּהָא הַגְּמָרָא מַסְמִיךְ לְהוּ לַהֲדָדֵי לְמֵימְרָא דְּרַב הוּנָא, וּמִשְׁמַע דְּדִינָם אֶחָד. וְכִי הֵיכִי דְּהָתָם דִּיקוּ אֶחָד מִן הַדִּין דְּלְעִנְיַן נְעוּר מִן הַשַּׁל וְהָעָפָר דְּאָסוּר, וְאַף דְּרַב יְהוּדָה וְרַב יוֹסֵף הֵשִׁיבוּ דַּאֲנַן לֹא קָפְדִינַן, מִשּׁוּם דְּזֶה תְּלוּי לְפִי הַמָּקוֹם וְהַזְּמַן, דְּיֵשׁ שֶׁמַּקְפִּידִין וְיֵשׁ שֶׁאֵין מַקְפִּידִין, כֵּן הוּא הַדִּין בְּעִנְיַן זֶה, וְהָאַחֲרוֹנִים לֹא בֵּאֲרוּ בְּדִבְרֵי בַּעַל הֲלָכוֹת גְּדוֹלוֹת כָּל הַצֹּרֶךְ. **וְאֵין לְהַקְשׁוֹת לְפִי דִּבְרֵי בַּעַל הֲלָכוֹת גְּדוֹלוֹת אַמַּאי פְּסָקִינַן** (ס"ז) **דְּטִיט שֶׁעַל גַּבֵּי בִּגְדוֹ מְנַרְרוֹ בְּצִפָּרֶן,** מַאי עָדִיף דָּבָר זֶה מִזֶּרַע פִּשְׁתָּן אוֹ תַּבְשִׁיל עַל כְּסוּתוֹ, **יֵשׁ לוֹמַר דְּאֵין הָכִי נָמֵי דְּלְבַעַל הֲלָכוֹת גְּדוֹלוֹת מְיִירֵי שֶׁלֹּא בְּחִדְתֵּי אוֹ בְּאֵינוֹ מַקְפִּיד, אִי נָמֵי וְהוּא הֶעָקַר, דְּטִיט שֶׁעַל גַּבֵּי בִּגְדוֹ אַף דִּמְנַרְרוֹ בְּצִפָּרֶן אֵין מַעֲבִיר הַפֶּתֶם לְגַמְרֵי, רַק דִּמְגָרֵר עָבֵי הַטִּיט מִלְּמַעְלָה, וְכָל שֶׁכֵּן לְפִי מַה שֶּׁכָּתְבוּ דִּמְיֵרֵי בְּטִיט לַח בְּוַדַּאי הָכִי הוּא, לְפִיכָךְ לֹא הָוֵי בִּכְלָל מְלַבֵּן וְשָׁרֵי בְּכָל גּוֹנֵי, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּעִנְיַן זֶרַע פִּשְׁתָּן וְתַבְשִׁיל שֶׁנִּתְיַבֵּשׁ עַל בִּגְדּוֹ סְבִירָא לֵיהּ לְבַעַל הֲלָכוֹת גְּדוֹלוֹת דְּעַל יְדֵי מַה שֶּׁקּוֹלְפוֹ עוֹבֵר מִמֵּילָא גַּם כֵּן הַכֹּתֶם מֵאוֹתוֹ, וְלָכֵן אֵינוֹ מֻתָּר רַק בְּאֹפֶן שֶׁמֻּתָּר נְעוּר הַשַּׁלִּית, וְהוּא שֶׁלֹּא בְּחִדְתֵּי אוֹ בְּאֵינוֹ מַקְפִּיד:**

* **גְּשָׁמִים.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ג) בְּמַה שֶּׁכָּתַבְנוּ דְּזֶה אֵין חִלּוּק וְכוּ', כֵּן כָּתְבוּ הָרַבּוֹת אַחֲרוֹנִים וְגַם הַגְּרַ"א מִכְּלָלָם לְפִי דַּעַת הַפֹּל בּוֹ, אַף שֶׁפֵּיְסִים שָׁבַּסְמַ"ג (לאוין סה) חוֹלֵק עַל זֶה, עַיֵּן שָׁם, וְנִרְאֶה לִי דְּאַף הַסְמַ"ג מוֹדֶה לְמַה שֶּׁהֵבַאנוּ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ד) בְּשֵׁם הַשְּׁלְטֵי גִּבּוֹרִים, עַיֵּן שָׁם:

* **יֵשׁ אוֹמְרִים דְּאָסוּר לְנַעֵר וְכוּ'.** מְשַׁמַע מִלְּשׁוֹן הָרַמַ"א דְּלַדֵּעָה הָרִאשׁוֹנָה דְּמִסְתָּפְקִי הָעֵינָיִם בְּנַעוּר מִשַּׁל, לֵית בָּזֶה אֲפִלּוּ אִסּוּרָא. וְדַאֲיתֵי בְּשָׁלְטֵי הַגִּבּוֹרִים (סב. אות ב) שֶׁהִקְשָׁה עַל מַה שֶּׁכָּתַב הָרא"ש (פכ"ב סי' י) עַל פְּרוּשׁ רַשׁ"י דְּלֹא נְהִירָא דְּעַל הַנִּעוּר מֵעִקָּר יְהֵיָה שָׁרֵי בּוֹ לִבּוּן, וַהֲלֹא הָרא"ש (פ"כ ס"ט) בְּעַצְמוֹ פָּסַק דְּלִכְסוֹכוֹי סוּדָרָא אָסוּר [וְכֵן פָּסְקוּ הַטּוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ לְקַמָּן בְּסִעִיף ה'], מִפְּנֵי שֶׁמְּכַנֵּן לְצַחְצוּחַ וְהָוֵי כְּמִלַּבֵּן, מַשְׁמַע דְּכָל אוֹלוֹדֵי חִיוָרָא בְּאֵיזֶה עִנְיָן שֶׁיִּהְיֶה אָסוּר, וְהָכָא פָּסְקוּ כֻּלָּם דְּלֹא שָׁרֵי לִבּוּן בְּעָפָר, וְאַמַּאי הָא אוֹלוֹדֵי חִיוָרָא הוּא, דְּמִכַּוֵּן בְּנִעוּרוֹ לְצַחְצַחַ שֶׁחְשַׁךְ תֹּאֲרוֹ מִן הָעָפָר שֶׁעָלָיו, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְלִי נִרְאֶה דְּעַל כָּרְחָךְ לֹא דָּמֵי כְּלָל לְכֵלִי עַלְמָא הַאי עִנְיָנָא לְכִסּוֹכוֹי סוּדָרָא אֲפִלּוּ לְשִׁטַּת רַשׁ"י, דְּאִי לָאו הָכִי הָלֹא שָׁם לֹא מְחַלְקִינַן כְּלָל בְּהַבֶּגֶד וְגַם אִי קָפִיד אוֹ לֹא וּבְכָל גַּוְנֵי אָסוּר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּעִנְיָנָא דִּידָן הָלֹא מִבֹּאר בְּהָדְיָא בַּגְּמָרָא דְּאִי לֹא קָפִיד שָׁרֵי לְכִתְחִלָּה, וְכֵן בְּחִיוָרֵי וְסוּמְקֵי, וְעַל כָּרְחָךְ מִשּׁוּם דִּבְעִנְיָנֵנוּ אֵינוֹ עוֹשֶׂה שׁוּם פְּעֻלַּת הַצְחָצוּחַ רַק שֶׁמְּנַעֲרוֹ מִן הָאָבָק וְהָעָפָר שֶׁהוּטַל עָלָיו, לָכֵן לֹא חָשְׁבִינַן זֶה לְצַחְצוּחַ רַק כְּשֶׁקָּפִיד עַל זֶה וּבְדָאוּכְמֵי, דְּזֶה הָאָבָק מַרְאִיתוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן **בְּכִסּוֹכוֹי סוּדָרָא דְּעוֹשֶׂה הַצְחָצוּחַ בְּיָדִים לְהוֹלִיד לְבֵנִינוּת עַל הַבֶּגֶד, אָסוּר בְּכָל גַּוְנֵי.** וְאִם כֵּן לְפִי זֶה נִיחָא אֲפִלּוּ לְדַעַת הָרא"ש (שם) וְהַטּוּר וְהַמְחַבֵּר לְקַמָּן בְּסִעִיף ה', דְּאֵינָן סוֹתְרִים אַהֲדָדֵי. **הֵיוֹצֵא מִכָּל זֶה, דַּאֲפִלּוּ לְדַעַת הַמַּתִּירִים הוּא דְּוַקָא בְּאֵינוֹ עוֹשֶׂה שׁוּם פְּעֻלָּה כְּלָל, כִּי אִם נָעוּר בְּעִלְמָא מִן הָאָבָק שֶׁעָלָיו, אֲבָל אִם מְכַסֵּכְס וּמְשַׁפְשֵׁף אֶת הַבֶּגֶד לְהָסִיר מִמֶּנּוּ הַכְּתָמִים כְּדֵי לִיפּוֹתוֹ, לְכֵלִי עַלְמָא יֵשׁ עַל כָּל פָּנִים אִסּוּרָא בָּזֶה,** דְּלֹא גָּרַע מִכִּסּוֹכוֹי סוּדָרָא דְּלְקַמָּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה דִּבּוּר הַמַּתְחִיל דְּהָנֵי. וּמַה דְּמִשְׁמַע לְקַמָּן בְּסִימָן שֶׁל"ז סְעִיף ב' דְּהַגַּ"ה דְּמֻתָּר לְכַבֵּד בְּגָדִים בְּמִכְבְּדוֹת שֶׁאֵינָן עֲשׂוּיוֹת מִקְּסָמִים, הַיְינוּ לְהַעֲבִיר אֶת הַנְּצוֹצוֹת אוֹ אֶת הָאָבָק,

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ג) **גְּמָרָא** (קמ"ז): (ד) **עַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה** (ד"ה גשמים): (ה) **מָגֵן אַבְרָהָם** (סק"ב) **וְהַגְּרַ"א וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, וְעַיֵּן בְּפְרֵי מְגַדִּים** (א"א סק"ב) **מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה:** (ו) **וּבָזֶה גַּם כֵּן מְקֹרֵי חָדְתֵּי, כָּל שֶׁלֹּא נִשְׁתַּמְּשׁוּ בָּהּ כָּל כָּךְ וַעֲדַיִן הִיא בְּחִדּוּשָׁהּ:**

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו"ע הרב (ס"ב) כתב: ויש מי שאוסר אף אם הוא בגד ישן שאינו מקפיד עליו וטוב לחוש לדבריו. **ב]** ובשו"ע הרב (ס"א) מתיר בלבנה ואדומה ושאר מיני צבעונים אף אם מקפיד שלא ללובשה בלא ניעור.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שב

מִן (ג) הָאָבָק שֶׁעָלָיו אִם מַקְפִּיד עָלָיו, (ו) וְטוֹב *לֶחֱשׁ לִדְבָרָיו (רש"י (קמו. ד"ה המנפר) ואור זרוע (מ"נ סי' פפ)). אֲבָל (ז) מֻתָּר לְהָסִיר (ל) הַנּוֹצוֹת מִן הַבֶּגֶד בְּשַׁבָּת (אור זרוע (שם)). *וְעַיִן לְקַמָּן סִימָן של"ז (ס"ג): **ב** (ח) *[ג]הַלּוֹקֵט יְבוּלוֹת שֶׁעַל גַּבֵּי בְּגָדִים, [ד]כְּגוֹן אֵלּוּ הַיְבוּלוֹת שֶׁבִּכְלֵי הַצֶּמֶר הַנִּשְׁאָרִים בָּהֶם מִן הָאֲרִיגָה, חַיָּב (ט) מִשּׁוּם מַכֶּה בְּפַטִּישׁ. (י) וְהוּא (ה) שֶׁיַּקְפִּיד עֲלֵיהֶם, [ה]אֲבָל אִם הִסִּירָם דֶּרֶךְ עֵסֶק, (יא) פָּטוּר: **ג** [ו]מְקַפְּלִים כֵּלִים בְּשַׁבָּת (יב) לְצֹרֶךְ שַׁבָּת (יג) לְלָקְטָם בּוֹ (ו) [ז] בַּיּוֹם, וְדַוְקָא (יד) בְּאָדָם (אֶחָד), וּבַחֲדָשִׁים שֶׁעֲדַיִן (טו) לֹא נִתְכַּבְּסוּ, (טז) וּלְבָנִים, (יז) וְאֵין לוֹ לְהַחֲלִיף. וְאִם חָסֵר אֶחָד מֵאֵלּוּ הַתְּנָאִים, אָסוּר. [ז]וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר דְּלָקְפְלוֹ שָׁלֵא

ג שם ע"ה (ע"ב).
ד לשון הרמב"ם בְּפֶרֶק (ר') [ו] (ה"י"ח).
ה שם לְפָרוּשׁוֹ בְּגֹמֶרָא. ו שם קי"ג (ע"א). ז מָרְדְּכִי שָׁם (פסי"ו סי' שפח) וְעוֹד כָּתַב הַבַּיִת יוֹסֵף (ד"ה בקפלין)

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ג [ו] **בַּיּוֹם.** עַיִן בְּאֵר הֵיטֵב (סק"ו). וְעַיִן בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (סק"ב), דְּאַף אִם מְדוֹר הַמְּטוֹת בֵּין שְׁנֵי בָּתִּים, וּבָאִים מִבַּיִת שֶׁאוֹכְלִים בּוֹ לְבַיִת שֶׁיּוֹשְׁבִים בּוֹ, שְׁרֵי לְהַצִּיעַ בְּחַדְר (שֶׁאוֹכְלִים) אֲבָרְהָם (סק"ד): **ב** (ה) שֶׁיַּקְפִּיד עֲלֵיהֶם. פֵּרוּשׁ שֶׁמְּסִירָם בְּכַוָּנָה כְּדֵי לִיפּוֹת הַבֶּגֶד. בֵּית יוֹסֵף (ד"ה הנוטל). וְקָסָמִים הַנִּשְׁאָרִים מֵהָאֲרִיגָה, דִּיָּנִן כִּיְבָלָת, טוּר. וּבְסַפָּר הַזִּכָּרוֹנוֹת (זכרון ט, מכה בפטיש) כָּתַב, אֲפִלּוּ אֵינוֹ מַקְפִּיד אָסוּר. יֵשׁ לוֹ זֶרַע פִּשְׁתָּן אוֹ [חַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל כב ס"ט)]. [ז]עַיִן שָׁם עוד שְׁקוֹרִין בְּאַרְשׁ"ט אוֹ מַאטָאלְקְ"ע שֶׁצְּנִיעוּת דַּעְתִּי בְּרוּרָה: שִׁבְּתָב לְלַאֲחַר יָד. אַךְ לְכַתְּחִלָּה בְּוַדַּאי צָנוּן לִיזָּהֵר שֶׁלֹּא לְבַא לִזְמֹן, וּכְמוֹ שְׁכָּתַבְנוּ בְּמַשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ו): * וְעַיִן לְקַמָּן סִימָן ש"ל. רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּאֲפִלּוּ בְּאֹפֶן הַמֻּתָּר לְהָסִיר מִמֶּנּוּ הָאָבָק, כְּגוֹן בְּבֶגֶד יָשָׁן אוֹ אֵינוֹ מַקְפִּיד, אוֹ בְּעִנְיַן הַסָּרַת הַנּוֹצוֹת שֶׁמַּזִּיר כֵּאן בְּכָל גַּוְנֵי, מִכָּל מָקוֹם אָסוּר לְהַסִּירָם עַל יְדֵי מְכַבְּדַת הָעֲשׁוּיָה מִקַּסָּמִים דַּקִּים, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִשְׁבְּרוּ [מַאמַר מָרְדְּכַי (ס"ק ד)]. וְכָתַב בְּסֵפֶר תִּפְאֶרֶת יִשְׂרָאֵל (כלכלת שבת המלבן), דְּכֹהֲיוֹם נָהֲגוּ לֵאָסֹר אֲפִלּוּ עַל יְדֵי מְכַבְּדַת הָעֲשׂוּיָה מִשְּׂעוֹרוֹת, וְכֵן כָּתַב בְּיֵצֶרֶת הַדֶּבָשׁ עַיֵּן שָׁם הַטַּעַם, וְאֵינוֹ מֻתָּר אֶלָּא בְּיָד: **ב** * הַלּוֹקֵט יְבוּלוֹת. הַפְּרִי מְגַדִּים (מש"ז סק"ב) נִסְתַּפֵּק אִי דַּוְקָא כְּשֶׁלּוֹקֵט כָּל הַיְבוּלוֹת שֶׁיֵּשׁ שָׁם, אוֹ אֲפִלּוּ בְּיָבְלָת אֶחָד חַיִּב אַף שֶׁנִּשְׁאַר שָׁם עוֹד, וְנִרְאֶה לִי לְהָבִיא רְאָיָה מִמַּה דְּאִיתָא בַּגְּמָרָא פָּרָק הַבּוֹנֶה (קנ:) הַצָּר בִּכְלֵי צוּרָה כָּל שֶׁהוּא חַיָּב, וְהַחַיּוּב הוּא מִשּׁוּם מַכֶּה בְּפַטִּישׁ, כַּמְבאָר בְּפֶרֶק כְּלָל גְּדוֹל דַּף ע"ה עַמּוּד ב', וְכֵן הוּא בְּרַמְבַּ"ם פֶּרֶק י' (הט"ז) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, הַצָּר אֲפִלּוּ מִקְצַת הַצּוּרָה פָּטוּר אֶלָּא בְּמִתְעַסֵּק. כָּתַב הָרַמְבַּ"ם (פ"י הי"ח) הַמְנַעֵר טָלִית חֲדָשָׁה שְׁחָרָה כְּדֵי לְנַאוֹתָהּ וּלְהַסִּיר הַצְּהוּב הַלָּבָן הַנִּתְלֶה בָּהּ, כְּדֶרֶךְ שֶׁהָאֻמָּנִין עוֹשִׂין, חַיָּב מִשּׁוּם מַכֶּה בְּפַטִּישׁ, וְאִם אֵינוֹ מַקְפִּיד, מֻתָּר, עַד כָּאן דְּבָרָיו. וּפֵרוּשׁ מַקְפִּיד לְעִנְיָן זֶה גַּם כֵּן (יט) כֹּל שֶׁכַּוָּנָתוֹ כְּדֵי לְיַפּוֹת, וּכְמוֹ לְעִנְיָן יְבוּלָת: (יא) **פָּטוּר.** בְּסֵפֶר הַזִּכָּרוֹנוֹת (זכרון ט, מכה בפטיש) כָּתַב דְּאָסוּר יֵשׁ בָּזֶה. כְּתוּב בְּהַלָּכוֹת גְּדוֹלוֹת (סי' ז פכ"ג) יָשַׁב לוֹ זֶרַע פִּשְׁתָּן אוֹ תַּבְשִׁיל עַל כְּסוּתוֹ, מֻתָּר לְקַלְּפוֹ. (יג) [א]וְנִרְאֶה דְּאִם הוּא בֶּגֶד חָדָשׁ וְשָׁחֹר, אֵינוֹ מֻתָּר לְקַלְּפוֹ רַק בְּאֵינוֹ מַקְפִּיד, וְאִם הוּא לַח, מְקַנְּחוֹ בִּסְמַרְטוּט וּכְדִלְקַמָּן (ס"ט): **ג** (יב) לְצֹרֶךְ שַׁבָּת. דְּאִם אֵין מְקַפְּלִים, רְגִילִים שְׁמִתְקַמְּטִים: (יג) לְלָקְטָם בּוֹ בַּיּוֹם. וְלָכֵן (יד) אָסוּר לְקַפֵּל הַטָּלִית, אַף עַל פִּי שְׁמְצוּת צִיצִית כָּל הַיּוֹם וְיָכוֹל לְהִתְעַטֵּף בּוֹ, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שְׁאֵין בְּדַעְתּוֹ לְהִתְעַטֵּף בּוֹ, מִכָּל מָקוֹם שָׁנֶהֱגוּ לְהִתְעַטֵּף בְּטָלִיתוֹת בְּמִנְחָה: (יד) בְּאָדָם אֶחָד. אֲבָל לֹא בִּשְׁנֵי בְּנֵי אָדָם, [ב]מִשּׁוּם דִּבְשָׁנַיִם מִתְפַּשְׁטִין הַקְּמָטִים וְנִרְאֶה כִּמְתֻקָּן מָנָא, (טו) וְאִם לֹא נִתְכַּבְּסוּ לְפִי שֶׁכֹּל שֶׁלֹּא נִתְכַּבְּסוּ הֵם קָשִׁים וְאֵין מְמַהֲרִין לְקַמּוֹט, וְאֵין חָשׁוּב הַקִּפּוּל תִּקּוּן כָּל כָּךְ עַד שֶׁיִּהְיֶה נִרְאֶה כִּמְתֻקָּן מָנָא: (טז) וּלְבָנִים. דִּכְצִבְעִים הַקִּפּוּל מְתֻקָּן יוֹתֵר: (יז) וְאֵין לוֹ לְהַחֲלִיף. אֲבָל אִם יֵשׁ לוֹ לְהַחֲלִיף (יז) בְּגֶד אַחֵר לְשַׁבָּת, מִן הַצְּהוּב הַלָּבָן הַנִּתְלֶה בָּהּ, גַּם בָּזֶה כֵּן. וְהִנֵּה הַדִּין דִּלְנַעֵר וּלְהַסָּרִיס מִן הַקּוֹצִים דְּמֻתָּר, הָעָתִּיקוּ הָרַמְבַּ"ם (פכ"ב הכ"ח) גַּם כֵּן, אַף דְּשָׁם נִכְנָסִין בְּתוֹךְ עֹמֶק הַבֶּגֶד, וְלֹא חִלְקוּ כְּלָל אִם הַבֶּגֶד חָדָשׁ אוֹ לֹא, וְעַל כָּרְחֵךְ דָּזֶה אֵינוֹ בִּכְלָל תִּקּוּן מָנָא, וְכָל שֶׁכֵּן בָּזֶה שֶׁהַנּוֹצוֹת עוֹמְדִים מִלְּמַעְלָה, וְהַאי דְּצָהוּב לָבָן הַנִּתְלֶה בְּבֶגֶד בְּעֵת חִדּוּשׁוֹ שֶׁמְּנַעֲרוֹ כְּדֵי לְיַפּוֹת הַבֶּגֶד שֶׁאנִי, שֶׁהוּא מְלַאכָה שֶׁהָאֻמָּנִין עוֹשִׂין אוֹתָהּ בְּעֵת גְּמִרָתוֹ, וְהִיא מְלַאכָה חֲשׁוּבָה. וְכֵן מוֹרֶה לְשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם (פ"י הי"ח) שֶׁכָּתַב עַל זֶה כְּמוֹ שֶׁהָאֻמָּנִין עוֹשִׂין: **ב** (י) רַשִׁ"י (עה: ד"ה דשקיל) וְטוּר: (יא) בֵּית יוֹסֵף (ד"ה הנוטל) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) וְהַגְּרַ"א, דְּלֹא כְּטַ"ז (סק"ב), שֶׁכָּלַם פֵּרְשׁוּ שֶׁכְּוַנַּת הָרַמְבַּ"ם (שם) הוּא כֵּן. **וּמִכָּל מָקוֹם בְּעִקַּר הַדִּין לֹא נוֹהֲגִין לְבָרֵר, כִּי בְּאוֹר זָרוּעַ** (ח"ב סי' פא) **וּבִרְבָבוֹ יְרוּחָם** (נתיב יב חלק יד) **רְאִיתִי שֶׁהַעְתִּיקוּ לְעִנְיָן זֶה גַּם כֵּן כְּהַשּׁוּר, דְּתָלוּי בְּאִם הָיָה נִמְנָע מִלְּלַבְּשׁוֹ מֵחֲמַת זֶה:** (יב) כֵּן כָּתַב הַגְּרַ"א בְּבֵאוּרוֹ. וְאֵף לְדַעַת הַבַּיִת יוֹסֵף (שם) שֶׁמִּסְתַּפֵּק בָּזֶה, מִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהַחְמִיר, דְּהוּא סָפֵק דְּאוֹרַיְיתָא: (יג) עַיִן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה עליה) שֶׁבָּאַרְתִּי דָּבָר זֶה: **ג** (יד) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח): (טו) אֲלִיָּה רַבָּה (סק"ח): (טז) דִּבְבָגֶד חָל לֹא מִקָּרֵי יֵשׁ לוֹ לְהַחֲלִיף, וּרְאִיָּה (סק"ז) בְּשֵׁם הַיְרוּשַׁלְמִי (פט"ו ה"ג): (יז) וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר דְּלָקְפְלוֹ שָׁלֵא קַמִּטְיו בְּתִקּוּן הַמֻּתָּר לְשָׁאר בְּגָדִים וְהַתִּיר בְּכָל גַּוְנִי. **ב]** וּבְשו"ע הָרַב (ס"ג) לֹא חִילֵק בֵּין בֶּגֶד חָדָשׁ לְשָׁאר בְּגָדִים כְּלָל, וְכֵן כְּתַב טַעַם אַחֵר, שֶׁכְּשֶׁשִּׁים מְקַפְּלִים הֵם מִפְּשִׁיטִים קְמָטִיו בִּידֵיהֶם בְּקִיפּוּלָם, וְנִרְאִין כְּמִתְקָנִים כְּלִים בְּשַׁבָּת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁאָחַד מִתְקָנִים מְפַשִּׁיטִים הַקְּמָטִים מֵאֵילֵיהֶם.

בַּאֵר הַגֹּלָה

כְּדְמוּכַח בְּדִבְרֵי מֹשֶׁה (סי' שלו אות א), וּבְאֹפֶן דְּשָׁרֵי, כְּגוֹן בְּיָשֵׁן אוֹ בְּאֵינוֹ קָפֵיד, אֲבָל לֹא לְשַׁפְשֵׁף לְהָסִיר בְּזֶה הַכְּתָמִים, דְּזֶה אָסוּר אֲפִלּוּ בְּיָד כְּמוֹ בְּכַסְפּוֹסֵי סוֹדָרָא, וְכָל שֶׁכֵּן בִּכְלִי. כֵּן נִרְאֶה לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי בְּרוּרָה:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(ו) **וְטוֹב וְכוּ'.** עַיִן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ג) שֶׁכָּתַב דְּמִדִּינָא יֵשׁ אִסּוּר בָּזֶה, כִּי (ז) הָרַבֵּה רִאשׁוֹנִים סוֹבְרִין כְּשִׁיטַת רַשִׁ"י, עַיֵּן שָׁם. וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה דְּיֵשׁ לִסְמֹךְ עַל דַּעָה רִאשׁוֹנָה, לְהָקֵל עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי, וּבִכְרָט דְּאִיכָּא לְפָעָמִים מְשׁוּם כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת בָּזֶה. וְטוֹב לְזַהֵר כְּשֶׁבָּא שַׁחֲרִית בְּשַׁבָּת לְבֵית הַמִּדְרָשׁ לְהָנִיחַ כּוֹבָעוֹ וּבְגָדָיו בְּמָקוֹם שָׁמוּר, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִפְּלוּ לָאָרֶץ וְיַעֲלוּ אָבָק עֲלֵיהֶם, וְיָבֹא לְחַלּוֹל שַׁבָּת: (ז) **מֻתָּר לְהָסִיר וְכוּ'.** שֶׁאֵין זֶה דּוֹמֶה לִלְבּוּן, (מ) שֶׁאֵין הַנּוֹצוֹת תְּחוּבִין בְּתוֹכוֹ כְּמוֹ הַמַּיִם וְהָעֵפָר אֶלָּא עוֹמְדִין מִלְּמַעְלָה, (ט) וְלָכֵן מֻתָּר אֲפִלּוּ בְּחָדָשׁ וּמַקְפִּיד עֲלָיו: **ב** (ח) **הַלּוֹקֵט יְבוּלוֹת.** לְשׁוֹן יְבָלַת שֶׁפְּרוּשׁוֹ גַּבְשׁוּשִׁית, וְהוּא הַדִּין קַשִּׁין וְקַסָּמִין דַּקִּין שֶׁנֶּאֱרְגוּ בַּבֶּגֶד בְּלֵי מְתַכְּוִין, (י) דִּינָן כִּיבָלַת. כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים, דְּהוּא הַדִּין דְּאָסוּר לְהָסִיר הַשָּׂלָל [שָׁקוֹרִין שְׁטְרִיגִינוֹאנְ"ע] שֶׁעוֹשִׂין הַחַיָּטִים בְּתוֹחֶלֶת הַתְּפִירָה כְּדֵי לְחַבֵּר הַחוּתוֹכִים, וְאֶפְשָׁר דְּחִיּוּב נַמִּי יֵשׁ בָּזֶה, שֶׁדֶּרֶךְ הָאֻמָּנִין לְהָסִיר בְּעֵת גְּמַר מְלָאכָה: (ט) **מִשּׁוּם מַכֶּה בְּפַטִּישׁ.** כָּל הָעוֹשֶׂה דָּבָר שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִגְמַר הַמְּלָאכָה, חַיָּב מִשּׁוּם מַכֶּה בְּפַטִּישׁ, שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ הָאֻמָּן לְהַכּוֹת בְּפַטִּישׁ עַל הַכְּלִי אַחַר שֶׁגִּמְרָה לְהַשָּׁווֹת עַקְמִימוּתָהּ: (י) **וְהוּא שֶׁיַּקְפִּיד עֲלֵיהֶם.** פֵּרוּשׁ (יא) שֶׁמְּסִירָם בְּכַוָּנָה כְּדֵי לְיַפּוֹת הַבֶּגֶד, וְלֹא כְּמִתְעַסֵּק, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הָיָה נִמְנָע מִלַּעֲשׂוֹת אִם לֹא הָיָה מְסִירָם, חַיָּב, מְשׁוּם דְּהַדְּהָכָא הָוֵי מְלָאכָה טְפֵי מֵהַאי דְּסָעִיף א', וְלָכֵן אֵינוֹ עוֹשִׂין, חַיָּב מִשּׁוּם מַכֶּה בְּפַטִּישׁ, וְאִם אֵינוֹ מַקְפִּיד, מֻתָּר, עַד כָּאן דִּבְרָיו. וּפֵרוּשׁ מַקְפִּיד לְעִנְיָן זֶה גַּם כֵּן (יב) כֹּל שֶׁכַּוָּנָתוֹ כְּדֵי לְיַפּוֹת, וּכְמוֹ לְעִנְיָן יְבוּלָת: (יא) **פָּטוּר.** בְּסֵפֶר הַזִּכָּרוֹנוֹת (זכרון ט, מכה בפטיש) כָּתַב דְּאָסוּר יֵשׁ בָּזֶה. כְּתוּב בְּהַלָּכוֹת גְּדוֹלוֹת (סי' ז פכ"ג) יָשַׁב לוֹ זֶרַע פִּשְׁתָּן אוֹ תַּבְשִׁיל עַל כְּסוּתוֹ, מֻתָּר לְקַלְּפוֹ. (יג) [א]וְנִרְאֶה דְּאִם הוּא בֶּגֶד חָדָשׁ וְשָׁחֹר, אֵינוֹ מֻתָּר לְקַלְּפוֹ רַק בְּאֵינוֹ מַקְפִּיד, וְאִם הוּא לַח, מְקַנְּחוֹ בִּסְמַרְטוּט וּכְדִלְקַמָּן (ס"ט): **ג** (יב) לְצֹרֶךְ שַׁבָּת. דְּאִם אֵין מְקַפְּלִים, רְגִילִים שְׁמִתְקַמְּטִים: (יג) לְלָקְטָם בּוֹ בַּיּוֹם. וְלָכֵן (יד) אָסוּר לְקַפֵּל הַטָּלִית, אַף עַל פִּי שְׁמְצוּת צִיצִית כָּל הַיּוֹם וְיָכוֹל לְהִתְעַטֵּף בּוֹ, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שְׁאֵין בְּדַעְתּוֹ לְהִתְעַטֵּף בּוֹ, מִכָּל מָקוֹם שָׁנֶהֱגוּ לְהִתְעַטֵּף בְּטָלִיתוֹת בְּמִנְחָה: (יד) בְּאָדָם אֶחָד. אֲבָל לֹא בִּשְׁנֵי בְּנֵי אָדָם, [ב]מִשּׁוּם דִּבְשָׁנַיִם מִתְפַּשְׁטִין הַקְּמָטִים וְנִרְאֶה כִּמְתֻקָּן מָנָא, (טו) וְאִם לֹא נִתְכַּבְּסוּ עַל הַסַּפְסָל דִּינוֹ כְּמִקַּפֵּל בְּשִׁנַּיִם: (טו) לֹא נִתְכַּבְּסוּ. לְפִי שֶׁכֹּל שֶׁלֹּא נִתְכַּבְּסוּ הֵם קָשִׁים וְאֵין מְמַהֲרִין לְקַמּוֹט, וְאֵין חָשׁוּב הַקִּפּוּל תִּקּוּן כָּל כָּךְ עַד שֶׁיִּהְיֶה נִרְאֶה כִּמְתֻקָּן מָנָא: (טז) וּלְבָנִים. דִּכְצִבְעִים הַקִּפּוּל מְתֻקָּן יוֹתֵר: (יז) וְאֵין לוֹ לְהַחֲלִיף. אֲבָל אִם יֵשׁ לוֹ לְהַחֲלִיף (יז) בְּגֶד אַחֵר לְשַׁבָּת, מִן הַצְּהוּב הַלָּבָן הַנִּתְלֶה בָּהּ, גַּם בָּזֶה כֵּן. וְהִנֵּה הַדִּין דִּלְנַעֵר וּלְהַסָּרִיס מִן הַקּוֹצִים דְּמֻתָּר, הָעָתִּיקוּ הָרַמְבַּ"ם (פכ"ב הכ"ח) גַּם כֵּן, אַף דְּשָׁם נִכְנָסִין בְּתוֹךְ עֹמֶק הַבֶּגֶד, וְלֹא חִלְקוּ כְּלָל אִם הַבֶּגֶד חָדָשׁ אוֹ לֹא, וְעַל כָּרְחֵךְ דָּזֶה אֵינוֹ בִּכְלָל תִּקּוּן מָנָא, וְכָל שֶׁכֵּן בָּזֶה שֶׁהַנּוֹצוֹת עוֹמְדִים מִלְּמַעְלָה, וְהַאי דְּצָהוּב לָבָן הַנִּתְלֶה בְּבֶגֶד בְּעֵת חִדּוּשׁוֹ שֶׁמְּנַעֲרוֹ כְּדֵי לְיַפּוֹת הַבֶּגֶד שֶׁאנִי, שֶׁהוּא מְלַאכָה שֶׁהָאֻמָּנִין עוֹשִׂין אוֹתָהּ בְּעֵת גְּמִרָתוֹ, וְהִיא מְלַאכָה חֲשׁוּבָה. וְכֵן מוֹרֶה לְשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם (פ"י הי"ח) שֶׁכָּתַב עַל זֶה כְּמוֹ שֶׁהָאֻמָּנִין עוֹשִׂין: **ב** (י) רַשִׁ"י (עה: ד"ה דשקיל) וְטוּר: (יא) בֵּית יוֹסֵף (ד"ה הנוטל) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) וְהַגְּרַ"א, דְּלֹא כְּטַ"ז (סק"ב), שֶׁכָּלַם פֵּרְשׁוּ שֶׁכְּוַנַּת הָרַמְבַּ"ם (שם) הוּא כֵּן. **וּמִכָּל מָקוֹם בְּעִקַּר הַדִּין לֹא נוֹהֲגִין לְבָרֵר, כִּי בְּאוֹר זָרוּעַ** (ח"ב סי' פא) **וּבִרְבָבוֹ יְרוּחָם** (נתיב יב חלק יד) **רְאִיתִי שֶׁהַעְתִּיקוּ לְעִנְיָן זֶה גַּם כֵּן כְּהַשּׁוּר, דְּתָלוּי בְּאִם הָיָה נִמְנָע מִלְּלַבְּשׁוֹ מֵחֲמַת זֶה:** (יב) כֵּן כָּתַב הַגְּרַ"א בְּבֵאוּרוֹ. וְאֵף לְדַעַת הַבַּיִת יוֹסֵף (שם) שֶׁמִּסְתַּפֵּק בָּזֶה, מִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהַחְמִיר, דְּהוּא סָפֵק דְּאוֹרַיְיתָא: (יג) עַיִן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה עליה) שֶׁבָּאַרְתִּי דָּבָר זֶה: **ג** (יד) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח): (טו) אֲלִיָּה רַבָּה (סק"ח): (טז) דִּבְבָגֶד חָל לֹא מִקָּרֵי יֵשׁ לוֹ לְהַחֲלִיף, וּרְאִיָּה (סק"ז) בְּשֵׁם הַיְרוּשַׁלְמִי (פט"ו ה"ג): (יז) וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר דְּלָקְפְלוֹ שָׁלֵא קַמִּטְיו בְּתִקּוּן הַמֻּתָּר לְשָׁאר בְּגָדִים וְהַתִּיר בְּכָל גַּוְנִי. **ב]** וּבְשו"ע הָרַב (ס"ג) לֹא חִילֵק בֵּין בֶּגֶד חָדָשׁ לְשָׁאר בְּגָדִים כְּלָל, וְכֵן כְּתַב טַעַם אַחֵר, שֶׁכְּשֶׁשִּׁים מְקַפְּלִים הֵם מִפְּשִׁיטִים קְמָטִיו בִּידֵיהֶם בְּקִיפּוּלָם, וְנִרְאִין כְּמִתְקָנִים כְּלִים בְּשַׁבָּת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁאָחַד מִתְקָנִים מְפַשִּׁיטִים הַקְּמָטִים מֵאֵילֵיהֶם.

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ו) הַסֵּפֶר יְרָאִים לְהָרֵב אֶלְיעֶזֶר מִמֵּיץ (סי' רעד) וְסֵפֶר הַתְּרוּמָה (סי' תנד) וְשִׁבְּלֵי לֶקֶט (סי' קט), עַיֵּן שָׁם. וְדַע, דִּבְסַמַּ"ג (לאוין סה) כָּתַב שֶׁגַּם הָרַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל פֵּרַשׁ כֵּרְשַׁ"י. וְהֶבְיאוֹ הַב"ח (ס"א), וְזֶה שֶׁהֵבִיא הַתּוֹסָפוֹת (קפ"ו ד"ה המנער) שֶׁרַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל פֵּרַשׁ כְּמְנַעֲרוֹ מִן הַשֵּׁל דּוֹקָא, כָּתוּב שָׁם בְּסַמַּ"ג בְּשֵׁם רַבֵּנוּ תָּם, וְכֵן מָצָאתִי בְּפֵרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (שם ד"ה אמר) שֶׁלְּפָנֵינוּ [שֶׁיָּצָא כְּעֵת מֵחָדָשׁ בְּעֻזָּרַת ה', יִתְבָּרַךְ] שֶׁכָּתוּב שָׁם בְּהַדְיָא שֶׁנִּעְוַר הוּא מִן הֶעָפָר, וְצָרִיךְ לוֹמַר דְּטָעוּת סוֹפֵר נָפַל בְּדִבּוּרוֹ שֶׁהַחֲלִיפוּ רַבֵּנוּ תָּם בְּרַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל. וְעַל מַה דְּאִיתָא בְּגֹמֶרָא חֲזָא דְּאִיבָּא טַלָּא עֲלֵה, מִשְׁמַע שֶׁהוּא מְפֹרָשׁ דְּבַר טִנּוּף, וְכֵן רְאִיתִי בְּחִדּוּשֵׁי הָרַ"ן (שם ד"ה הוא דאיבא) וּבְמָאִירִי (שם ד"ה המנער) שֶׁיֵּשׁ מְפָרְשִׁים שֶׁפֵּרְשׁוּ כֵּן: (ס) לִבּוּשׁ (ס"א): (ע) עַיִן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) שֶׁהֵבִיא בְּשֵׁם סֵפֶר הַזִּכָּרוֹנוֹת (זכרון ט מלבן) שֶׁחֹשֶׁשׁ בָּזֶה לְאִסּוּר, דְּחָשְׁבוּ נְעוּר מִן הָאָבָק. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרַ"א שֶׁנִּרְאֶה שֶׁמִּסְכִּים לְדַעַת הָרַמְ"א לְהָתִּירָא, וּרְאָיָה מֵהוֹשְׁלְמִי (פ"י ה"ב), וְהוֹכִיחַ שָׁגַם רַשִׁ"י (ד"ה אלא) סוֹבֵר כֵּן, וְעַל כֵּן סְתָמִתִּי לְהָקֵל, וְהִנֵּה רְאִיַת הַגְּרַ"א מִירוּשַׁלְמִי מְצָאתִי בְּאוֹר זָרוּעַ (ח"ב סי' פא) שְׁנִדְפַּס מִקָּרוֹב, וּבְשֶׁמֶת אָדָם (ח"ב כלל מד סק"י) רְאִיתִי שְׁמַּחְמִיר בְּמִנְעַר חָדָשׁ וְשָׁחֹר הָרַמְ"א שֶׁהֶעְתִּיקוּ לְהָתִּר, וְהַלֹּא לְדַעַת הָרַמְבַּ"ם (פ"י הי"ח) שְׁמַּחְמִיר בְּמִנְעַר חָדָשׁ וְשָׁחֹר

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבְשו"ע הָרַב (ס"ג) לֹא חִילֵק בֵּין בֶּגֶד חָדָשׁ לְשָׁאר בְּגָדִים וְהַתִּיר בְּכָל גַּוְנִי. **ב]** וּבְשו"ע הָרַב (ס"ט) כָּתַב טַעַם אַחֵר, שֶׁכְּשֶׁשִּׁים מְקַפְּלִים הֵם מִפְּשִׁיטִים קְמָטִיו בִּידֵיהֶם בְּקִיפּוּלָם, וְנִרְאִין כְּמִתְקָנִים כְּלִים בְּשַׁבָּת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁאָחַד מִתְקָנִים מְפַשִּׁיטִים הַקְּמָטִים מֵאֵילֵיהֶם.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah